

KIS NAP

A JÉG HÁTÁN. (Lásd a 342. l.)

22. szám. — 1874.

VI. kötet.

A FORTÉLYOS KISHADVEZÉR.

Most épen huszonöt éve nehéz napok jártak Magyarországon; háboru volt s véres csaták folytak mindenfelé. Kevés vidék maradt menten a háboru nyomoruságaitól s a hol a falvakat föl nem gyujtották, a vetéseket össze nem gázolták a verekedő hadak, ott is szenvedtek a békés lakosok az átvonuló ellenségtől, mely vagy pénzsarczot vetett a városokra és falvakra, vagy erőszakkal elszedett mindenféle eleséget, lisztet, zsirt, élő marhákat s minden egyebet, a minek hasznát vehette; ha épen jó kedvében volt a vezér, adott érte pénzt a szegény népnek, sokszor azonban örülhetett a szegény gazda, ha csak kifosztották és ráadásul agyba-föbe nem verték.

Egy kis várostól nem messzire állott özvegy Korpásiné asszonyom kis majorja. Nagy félelem uralkodott épen most ott. Korpásiné legény-fia beállott honvédek s messze Erdélyben harczolt a többi vitézekkel; otthon a majorban csak az asszony nép maradt, — no meg Gyurka, a majorosné tizenkét éves fia. Pedig nagy szükség lett volna valakire, a ki védelmezze a házat, mert hire jött, hogy egy ellenséges csapat a vidékre tévedt. Mindenféle borzasztó dolgokat beszéltek s Korpásiné asszonyom épen a kapuban állva sopánkodott Erzsók nénivel, a szomszéd majorosnéval, mikor a város felől egy kocsi hajtatott arra. A kocsiban egy ismerős ült s midőn megpillantá a majorosnét, megállítá a kocsit és így szólt:

„Komám asszony, rossz hirt mondom. Az ellenség bevonult a városba és most kisebb csapatok czirkálnak mindenfelé a tanyákra és majorokba, hogy ökröt, tehenet és egyéb lábas jószágot összehajtsanak a seregnek. Ha jól láttam, épen erre is indult egy csapat, — alkalmasint megtudták, hogy komámasszonynak szép kövér tehenei vannak, el akarják hajtani.“

„Uram Teremtőm!“ kiáltott Korpásiné asszony siránkozva. „Mi lesz belőlem, ha szép teheneimet elrabolják! Hiszen ebből élek, minden jövedelmem abból a kevés tejből van, melyet a városban eladogatok. Mit csináljak? Hogyan segítsek a veszedelmen?“

„Bizony nehéz jó tanácsot adni, — más majorba rejteni hasztalan, mert az ellenség mindenütt kutatgat . . . valami okosabbat kell gondolni . . . hanem én sietek, mert talán hozzám is ellátogatnak a semmirevalók; jó ilyenkor otthon lenni. Isten áldja meg, komámasszony.“

A jó ismerős elhajtatott, Korpásiné asszonyom pedig nagy kétségbeesésben állt ott a kapunál s nem tudta, mitevő legyen. Egyszerre megszólal Gyuricza, ki az egész beszédet végig hallgatta:

„Édes anyám, soh' se busuljon kend annyira, hiszen még semmi baj sem történt; ha pedig eljönnek azok a fosztogatók, majd elküldjük Isten hírével.“

„Az ám, ha mennének; de átkutatnak mindent s egy szegény védtelen asszony kérésére nem sokat adnak.“

„Ha nem mennek szép szerivel,

majd elkergetjük őket; itt van épen a szomszédéktól Peti, meg aztán Kurta Miska. Hárman vagyunk, nem ijedünk ám meg akárkitől.“

Gyuri roppant hőiesen mondta ezt s a majorosné szomorúságában is majd nevetésre fakadt a gyerek vitézkedésén, mely azonban nem igen nyugtatta meg s aggódva ment a házba, azon töprenkedve, mily módon hárithatná el a veszedelmet.

Gyurka azonnal összehívta pajtásait és nagy tanácskozást kezdének, mikép verjék vissza az ellenséget.

„Nagyon egyszerű a dolog,“ szolt Peti. „Keressünk jókora furkós botokat, ide állunk a kapuba és ha be akarnak jönni, hát ütjük őket.“

„Nagyon szép; de hát ha majd ők is ütnek minket?“ szolt Miska, ki úgy látszik nem nagy barátja volt az ütlegeknek.

„Igazad van, Miska“ szolt Gyurka. „Ez nem használna, kivált ha jönnek vagy tizen és puskájok van. Valami fortélyt kell kigondolnunk.“

„Gondoltam valamit!“ kiáltott föl Peti. „Ezeket a deszkákat az istálló ajtaja elé állítjuk, aztán galyakat meg más egyebet hordunk oda rakásra, úgy hogy észre nem veszik az ajtót.“

„Ez sem ér semmit,“ szolt Gyurka. „Gondoltam én okosabbat. Te Miska állj a kapu elé és vigyázz, ha látod, hogy jönnek, jelentsd rögtön. Gyere, Peti, mi azalatt készülünk.“

Bementek a házba s itt Gyurka mindenféle kendőket előszedett s magának és Petinek kezér, nyakát, fejét

bekötözte, úgy hogy csak épen a szemök látszott ki egy keveset. Aztán egy padot helyeztek az istálló-ajtó elé, félig eltakarták galyakkal, deszkákkal s mentek a kertbe, a méhesbe.

„De hát mi lesz ebből?“ kérdé Peti kíváncsian.

Majd meglátod. Végy föl egy méhkast, de lassan, óvatosan, hogy nagyon meg ne zavard a méheket; én viszem a másikat — — így ni. Ezt most oda visszük az ajtó elé a padra.

A majorosné épen kitekintett az ablakon, midőn Gyuricza e furcsa hadikészületeit rendezte.

„Mít csináltok, fiuk? Mért bántjátok a méheket? Az nem játéknak való.“

„Nem is játszunk most, édes anyám,“ felelt Gyuricza. „Szükségünk van a méhkasra.“

„Miféle bolondság már ez! Tegyétek rögtön vissza helyére.“

Korpásiné asszonyom szokva volt hozzá, hogy amit ő egyszer parancsol, azt a gyerekek meg is teszik s így visszatért a szobába. Gyurka azonban most az egyszer nagy hadvezérnek érezte magát s jogában állónak hitte, hogy tervét ne engedje megzavarni, s ezért tovább folytatta készülődéseit.

Alighogy elkészült, Miska lélekszakadva rohant be a kapun és tele torokkal kiáltá:

„Jönnek! jönnek! Hatan vannak, mind szuronyos puskával! Egyenesen ide jönnek!“

Miska ezt oly hangosan ordítá, hogy még a majorosné is meghallotta

odabent és nagy ijedten szaladt ki. Épen még pirongatni akarta Gyurkát, hogy a méhkasokat még mindig nem rakta helyre, mikor a kapuban megjelent az ellenséges csapat; csakugyan hatan voltak, erősen fölfegyverkezve, közöttök egy hadnagy, ki vezette a csapatot.

„Hány tehén, ökör van itt a majorban?” kérde a hadnagy.

„Kérem szépen . . . vitéz hadnagy ur . . .” kezdé Korpásiné asszonyom, de úgy meg volt ijedve, hogy nem tudott tovább szólni.

„No, csak szaporán a beszéddel, és igazat mondjon ám, mert ha rajtakapom a hazugságon, megbánja.”

„Oh kérem . . . hiszen megmondom . . . négy tehénkém van . . . de ez legfőbb kincsem . . . ezek után élek, ebből tartom gyermekeimet, oh kérem, ne foszszanak meg . . .”

„Ugyan ne siránkozzék hiába!” felelt a hadnagy durván, „megélhet, ha két tehene lesz is; kettőt elviszünk, szükségünk van husra. Legények, két tehenet ki kell hajtani az istállóból!”

Ezzel maga ment legelől az istálló felé, de épen e pillanatban lélekszakadva rohant onnan elő Gyuricza és nagy hangon kiáltozó:

„Édes anyám! A méhek rajzanak! Ide szálltak az istálló ajtaja elé! Ne jöjjenek most közel, mert nagyon dühösek a méhek,

szörnyen szurnak.”

És csakugyan az istálló ajtaja körül egész raj méh zsongott és mérgesen szálldogált ide-oda. Hamarjában a majorosné sem tudta, miben áll a dolog s a hadnagy felé fordulva szólt:

„Valóban, most nem tanácsos oda menni.”

„Eh mit! Majd még a méhek elől megfutunk! Utánam, legények!”

A hadnagy

bátran a zsongó méhraj közé lépett, de abban a perczben már orditva vissza is szökött, mert egy méh az orra hegyén, egy másik meg a szemén megszurta, úgy hogy rögtön ökölnyi daganat támadt két helyen is az arczán. A katonák ezt látva épenséggel nem kap-

(Folytatása a 342. lapon.)

A ZENE HATALMA. (Lásd a 342. l.)

OLVASÁS. (Lásd a 351. l.)

tak kedvet, hogy az istálló ajtaja felé közeledjenek, sőt gyorsan iparkodtak mentül távolabb jutni onnan.

„No jó!“ szolt a hadnagy duhösen, „hát majd eljövünk holnap.“

Ezzel a csapat gyors léptekkel távozott. Gyurka pedig, mikor a katonák már messze voltak, nagyot ugrott és ujjongva kiálta:

„Győztünk! győztünk! Elkergettük az ellenséget! Éljenek a mi méhecskéink!“

Anyja csak ekkor látta át igazán a fortélyt, melyet a fiuk kigondoltak. Miska és Peti tudniillik a deszkák mögé rejtözve titkon füstöt bocsátottak a méhkasokba, a méhek pedig, mint tudjuk, a füstöt nem türik, hanem menekülnek előle s mérgesen röpkednek a kas körül.

Gyurka és pajtásai pompás mézes kenyeret kaptak ozsonnára, jutalmul a jól sikerült hadi fortélyért. Csak attól rettegett a majorosné, hogy másnap majd megint eljönnek a fosztogatók s akkor talán már nem lehet ellenök a cselt ismételni. Hanem e félelmétől csakhamar megszabadult. Még az nap este csata volt, az ellenséges jól megverték és gyorsan futnia kellett, a vidék megszabadult tőle és így Gyurka fortélyá végkép megmenté a majorosnét a nagy veszedelemtől.

A J É G H Á T Á N.

(Képpel a czimlapon.)

KEDVES Forgó bácsi! Maholnap már itt a tavasz és a mezőn ibolyát szedhetünk s én csak most küldöm ked-

ves Forgó bácsinak a képet a mi téli mulatságunkról; bizony kissé megkésett, hanem hát nem tudtam hamarabb elkészülni a rajzzal, pedig nagyon szeretném, ha kedves Forgó bácsi ezt a kis rajzot, melyen én állok meg Guszti öcsém, a „Kis Lap“-ban kiadná. (Mint látod, megtettem. Forgó b.) Akertünkben egy kis domb alján folydogál a patak, mely nyáronként igen kellemes fürdőhely, télen pedig pompás sima jégtükröt nyújt, úgy hogy korcsolya nélkül is sokszor órákig csuszkálgattunk rajta. Én már lassanként korcsolyázni is tanulok, de Guszti öcsém még kissé ügyetlen s alig tud megállni a jegen, — hányszor orra pottyant! Azért is rajzoltam úgy, mintha ismét attól félne, hogy elbukik, ami különben, nem akarom tagadni, néha rajtam is megesik.

Kedves Forgó bácsit szivből üdvözölve maradok hű kis olvasója

Barna Béla.

A ZENE HATALMA.

(Képpel a 340. lapon)

APÁT nyomja gond és bú,
Apa, ne légy szomorú!

Zongorához ülök szépen;
Majd sikerül tán eképen

Eloszlatom homlokodrul
A gondot, mely reá borul.

Kvin kvili, bim bala,
Zeng már a zongora.

Zeng vígan, remekül,
A homlok már derül.

Kvin kvili, ramtata
Mosolyog már apa.

Rosz kedve foszladoz,
Buja már oszladoz.

Köszönöm zongora,
Hogy te üzéd tova.

A gondot, bánatot,
Mely szivemig hatott.

HOGY TANULT KÉT BÉKA VARRNI.

— Tréfás mese. —

KÉT KIS béka vigan és elégedetten éldegélt egy szép nagy kertben. Épen ebédután valának s a kellemes napfényben sütkörészték a fűvön, midőn hirtelen valami lepottyant a levegőből épen melléjük, úgy hogy ijedtökben már szaladni akartak, de csakhamar látták, hogy nincs okuk félelemre. Ami lepottyant, az tudniillik egy nagy bogár volt, melyet alkalmasint valamely éhes veréb csípett meg, hogy megegye, de valamiképen kiejtette a szájából. Ott kapálózott most szegény rovarka s nagyon siralmas állapotban volt. Hasát a kegyetlen veréb egészen fölharapta, úgy hogy szegényke nagy kinokat szenvedett és csoda, hogy mindjárt bele nem halt szörnyű sebeibe.

A két béka oda állott a sebesült mellé és szánakozva nézte, a bogárka pedig könyörgött nekik, segítsenek rajta, ne hagyják elveszni. A két béka egymásra bámult és törte fejét, ugyan miképen segítsenek a szegény sebesültön.

„Tudod-e mit?“ szóló végre egyik béka a másikhoz, „ha varrni tudnánk, akkor ennek a szerencsétlen atyafinak összevarrnók a hasát s nem halna meg.“

„Az bizony igaz,“ szóló a másik. „Siessünk, tanuljunk meg varrni. Pompás gondolat.“

Biztatták tehát a szegény bogárkát, hogy csak legyen egy kis türelemmel, mindjárt visszatérnek, csak meg-

tanulnak varrni; akkor aztán segítenek a baján. Ezzel elindultak a ház felé, hol egy varrónő lakott, bementek a szobába s azt kvárogták, hogy varrni akarnak tanulni. Hanem a varrónő nem értette a kvárogást, összeszidta a csunya állatokat, fogta a söprüt és kisöpörte őket.

„Hm, ez már baj!“ szóló az egyik békácska.

„Azt hiszem, nem értette, mit akarunk,“ szóló a másik. „De hát most mit tegyünk?“

Sokáig tanakodtak és végre abban állapodának meg, hogy legjobb lesz az iskolába menni és megtanulni beszélni. De mikor az iskola közelébe értek, inukba szállt a bátorságuk; jól tudták, hogy ott sok kis fiu van, ezek pedig szeretik kinezni a szegény ártatlan békát, nem tanácsos tehát közéjük menni.

A mint így tétovázva tanácskoztak, egy egérke bujt elő lyukából, hogy megnézze, milyen idő jár odakint. Mikor a két békácskát megpillantá, barátságosan szóló:

„Jó napot, komám uraimék! Hova igyekeznek? Talán bizony fürdőbe utaznak?“

„Oh dehogy! Más járatban vagyunk; de nagy ám a bajunk! Ha ad jó tanácsot, egér koma, igen szépen megköszönjük.“

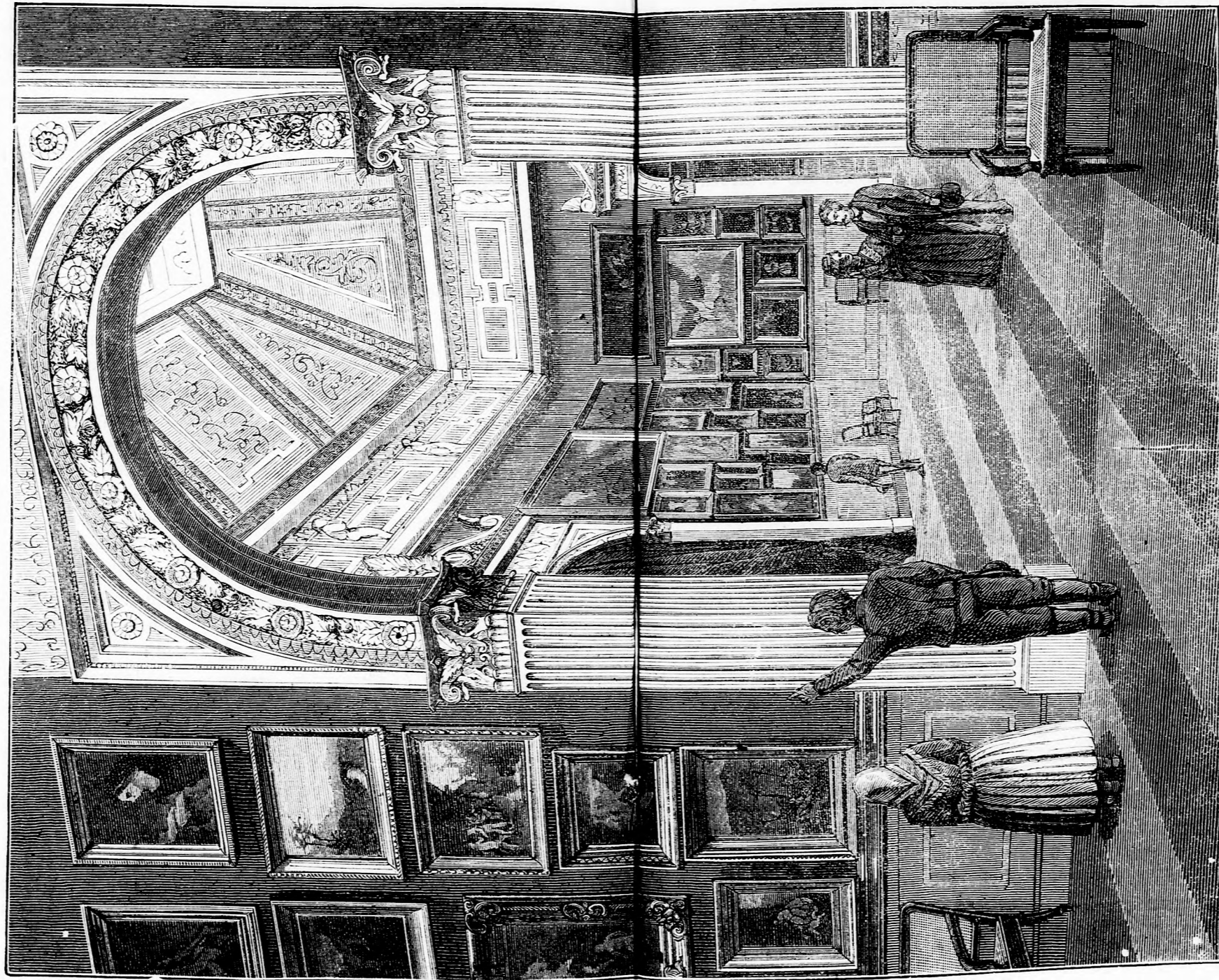
Elmondták az egérkének bajukat s az egér aztán így szóló:

„Ha csak ez a baj, azon könnyen segíthetünk. Az én lakásomból titkos földalatti folyosó vezet az iskolaterembe; jöjjenek be hozzám, aztán fölmászunk

a szobába s meghallgatjuk a leczkét, a nélkül, hogy azok a pajkos fiuk észrevennének.“

A két béka nagyon megörült e jó tanácsnak és rögtön követték is; a sötét, szűk egerlyukon bemásztak az iskolaterembe s egyik sarokban meghúzódva oly szépen figyeltek, mint akármelyik jó iskolás diák. Nem is telt sok időbe, hát már megtanulták a beszédet s ép oly csöndesen, mint jöttek, ismét távoztak és megköszönvén egér komának baráti szivességét, siettek a varrónőhöz, kinek most már szépen el tudták mondani, mit kívánnak.

„Nagyon szép,“ szólt a varrónő, „hanem én nem bajlódom ám veletek ingyen. Hozzatok tanpénzt,

Az ESZTERHÁZY-KÉPTÁR. (Lásd a 350. l.)

akkor majd megtanítalak.“

A két békácska erre nagyon megsontyorodott és könyezve vallották be, hogy bizony pénzük nincs.

„Akkor tehát takarodjatok, nem vesztegetem rátok ingyen az időmet,“ szólt a varrónő.

Ez már megint nagy baj volt s a két békácska ismét szomoruan állt az utcán, tanakodva, mi tevéők legyenek.

„Jutott eszembe valami“, szólt végre az egyik. „Menjünk varanyos nénénkhez, neki van sok kincese. . . .“

„Az ám, csak hogy roppant fősvény, az ugyan nem ad egy vörös garast sem.“

„Kisértsük meg mégis; hátha valamikép rábirhatjuk.“

Elindultak tehát az öreg varangyos békához és a szerencse kedvezett nekik; az öreg nagyon beteg volt, nem tudott kibujni lyukából, hogy élelmet keressen és így nagyon éhes is volt. Mikor tehát meglátta rokonait, örvendő kiáltott eléjük:

„Ah, jó napot, fiaim! Szép töletek, hogy meglátogattátok öreg nénéteket. Bizony szükségem is van most segítségetekre; beteg vagyok, nem mehetek élelmet keresni, — hozzatok nekem néhány kövér legyecskét.“

„Szívesen megteszszük,“ szolt az egyik békácska; „hanem cserébe mi is kívánunk valamit. Szükségünk van egy szép ékszerre, — ha kincstárából ad nekünk valamit, hozunk annyi eleséget, hogy meg sem bírja enni.“

A fősvény öreg néni szörnyen megharagudott e szavak hallatára s eleinte tudni sem akart róla; de mikor a vendégek távozni készültek, akkor az öregén mégis erőt vett az éhség s így szolt:

„No hát jól van, ha hoztok hat darab kövér legyecskét, kaptok egy arany gyűrűt.“

A két békácska sietve távozott s lesbe bujt a fű közé. Nem sokáig tartott s már összefogdostak egész tuczat kövér legyet és elvitték a néninek, ki aztán szép arany gyűrűt adott nekik.

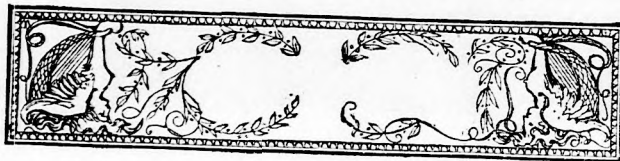
A gyűrűvel siettek a varrónőhöz, ki most már készséggel megtanította

őket a varrásra és még egy tűt meg czérnát is adott nekik. Végre valahára tehát elérték céljokat és nagy örömmel siettek hazafelé, hogy a beteg bogárka hasát bevarrják. Hanem mikor odaértek a bogárkához, — ez már halva volt! Mig ők ide-oda futkostak, hogy megtanulják a varrást, a szegény bogárkának életnedve elfolyt a nagy seb nyílásán és így kínos halállal meghalt a két békácska nagy szomorúságára. Ástak neki gödröcskét, eltemették, szép halotti éneket kvákoztak sirja fölött s emlékkőnek egy szép fehér kavicsot helyeztek a sirhantra.

Hanem most már aztán nem tudták, mit csináljanak a tüvel és czérnával. Egyik ezt akarta, a másik azt akarta, nem tudtak megegyezni s mindegyikük erősen fogta a czérna egy-egy végét. És hogy a másik valamiképp ki ne ránthassa, mindegyik erősen lábára kötötte a czérna végét, úgy hogy egymáshoz valának kötve és egyik sem távozhatott a másiktól.

És ekkor jött egy gólya s meglátta a két békát. Ezek is meglátták a veszedelmes ellenséget és futni akartak, de egymáshoz lévén kötve a czérnával, nem tudtak szaladni s a gólya bekapta előbb az egyiket aztán a másikat, czérnástul együtt.

A tű pedig ott van még most is beszurva a földben; ha nem hiszitek, — keressétek meg.

HARMINCZ ÉV MULTÁVAL.

TÖBB mint harmincz évvel ezelőtt két fiatal ember közeledett csak úgy gyalogosan Pest felé, — gyalogosan azon nagyon egyszerű okból, mert kocsira nem volt pénzök. A fővárosban akarták megpróbálni szerencséjüket, mert mindakettő szorgalmas ifju volt s eltökélte, hogy bármily fáradsággal, de iparkodni fognak jobb sorsra vergődni, — ámbár mindegyikök más-más végcélzt tűzött maga elé, a mire a szerzendő vagyont fordítani akarta.

Messze földről jöttek s mikor délután Czinkotára értek, betértek egy pohárka frissítőre, hogy újabb erővel folytathassák az utat és még estig eljussanak a fővárosba. A mint ismét szaporán rakták egymás elé lábukat, megszólalt az egyik.

„No Marczi még másfél óra és ott vagyunk a nagy városban. Ki tudja, mi vár ott reánk? Fogunk-e valaha visszatérni ezen az uton, a melyen jöttünk.“

„Bizonyosan,“ felelt Marczi, „akármi sors érjen, valamikor majd mégis meglátogatjuk szülőhelyünket.“

„No meglehet,“ szól Pali, „hanem az is bizonyos, hogy gyalog nem teszem meg újból ezt a nagy utat. Reménylem, nem is lesz reá szükség, hogy gyalog járjak. Hallottam és olvastam, hogy sok fiatal ember boldogult már a fővárosban; csak iparkodni kell s az ember meggazdagszik. Én pedig gazdag akarok lenni.“

„Én sem bánám, ha egy kis pénzmagra szert tehetnék, ámbár nem hiszem, hogy valami gazdag ember válhatik belőlem,“ jegyzé meg Marczi. „Hanem annyira talán fölvergődöm, hogy segithetem édes anyámat, meg testvéreimet, kik még nem végezték be iskoláikat.“

„Az kissé alkalmatlan, ha az ember másnak kénytelen adni keresményét. Nekem szerencsére senkim sincs, a kit segitenem kellene. Édes anyám kap a községtől annyit, a menyire épen szüksége van, nem kell vele törődnöm.“

„Ugyan Pali, már hogy beszélhetsz így!“ szól Marczi egészen elbámulva. „Hiszen én például a magam kedvéért talán nem is jöttem volna ide, csak azért akarok dolgozni, hogy jó anyámon, testvéreimen segíthessek. Te meg miket beszélsz.“

Palit azonban e szavak csöppet sem inditák meg, sőt elkezde aztán beszélni, mi mindenre vágyódik.

„Tudod Marczi, én addig nem nyugszom, míg igazán gazdag nem leszek; olyan gazdag, hogy legyen kastélyom, kocsim, inasom, hogy bámulják a falunkbeliek és lássák, mire juthat, a ki bátran küzd az étellel.“

„Nekem nincsenek ilyen merész kívánságaim; meg leszek elégedve, ha vehetek egy kényelmes házacskát, körül csinos kertecskével, a hol családommal csöndes békességben élhetek.“

Pali erre nagyot ásított, — ezzel mutatván, mit gondol Marczi szerény vágyairól.

* * *

És az idő mult, egyik év a másik után lefolyt; — ugyanazon helyen, hol a fentebbi beszélgetés történt, egy élemedett koru férfi állt most épen és gondolataiba elmerülve nézte a vidéket, mintha visszaemlékezne valamire, még pedig valamire, ami most kedves emlék számára. Aztán ismét utnak indult s vigan füttyörészgetett, mint a ki teljesen meg van magával és sorsával elégedve.

Amint így mendegélt, egy uri fogat érte utól; a fényes hintóba tüzesvérü négy pej ló volt fogva, a kocsis mellett liberias inas ült; bent a kocsiban nem olyan boldog ember ült, mint gondolni lehetett volna, hanem egy mogorva, beteges arczu öreg ur ki kedvetlenül bámult a világba, mintha terhére volna az egész élet. Mikor a kocsi a gyalogshoz ért, a kocsiban ülő ur megállítatá a fogatot és kiszólt a gyalogmenőhöz:

„Te vagy az, Marczi? Nem csalódotam, bizonyosan te vagy Nagy Márton.“

„Valóban az vagyok,“ szólt a gyalogos. . . „de hát én nem emlékszem . . .“

„Nem ismersz reám? Én Pali vagyok . . . Vörös Pali . . .“

„Lehetséges-e? Pali, a kivel harmincz évvel ezelőtt együtt mentem a fővárosba, sőt épen e helyen, ahol most vagyunk, beszélgettünk jövőnkéről!“

„Ugy van! Én vagyok az s nem csodálom, hogy meg nem ismertél, nagyon törődött vén ember vagyok, míg te ép, egészséges vagy. Hová mégy most? Ha egy uton megyünk, ülj be hozzám a kocsiba, beszélgessünk kissé a multakról.“

„Ide vissza a faluba megyek sógoromhoz, aztán az ő kocsiján megyek haza Békésvára, ott lakom.“

„Én meg épen azon a falun át utazom; tehát hazaviszlek. Szállj be hát.“

Márton beült a kocsiba s titkon nem kevésbé bámult barátján, ki a fényes hiutóban is oly keserves arczokat vágott, mintha kinpadra vinnék.

FRIS TOJÁS. (Lásd a 35o. l.)

„E
megyek
„Szép
nagy e
vad az
dalom,
neked
Rég ne
semmit.

„B
akkor a
egymás
Nekem,
folytak
de a G
kámát,
már pil
kincsein
kül, ké

„É
„B
tokot;
jó nagy
anyámn

„A
monda

„D
már tö
de egé
melyik

„T
velem
lehet!
hetett
szony,

„I
köszön
tott jó
paszta

„Egy új birtokot vásároltam, azt megyék megtekinteni,“ szolt Pál ur. „Szép kastély, pompás szántóföldek, nagy erdők vannak rajta; tömérdek vad az erdőkben . . . csakhogy én, fájdalom, már nem bírok vadászni. Hát neked hogy fordult sorsod, Marczi? Rég nem hallottunk ám egymásról semmit.“

„Bizony jó ideje . . . alighogy akkor a fővárosba értünk, elszakadtunk egymástól s többé nem is találkoztunk. — Nekem, hála Istennek, meglehetősen folytak dolgaim; sokat dolgoztam ugyan, de a Gondviselés megjutalmazta munkámat, úgy hogy most öreg napjaimra már pihenhetek s ha nincsenek is nagy kincseim, van anyyim, hogy gond nélkül, kényelemben elhetek családommal.“

„És hol telepedtél le?“

„Békéscsalván vettem egy kis birtokot; van csinos házacskám, mellette jó nagy kert s ott élünk csöndeskén anyámmal, nőmmel és gyermekeimmel.“

„Anyáddal? Csak nem akarod azt mondani, hogy anyád még él?“

„De bizony, hála Istennek, még él; már több mint nyolczvan éves, az igaz; de egészséges, vidor s tultesz akár-melyik hatvan éves emberen.“

„Tehát nem cserélne p. o. még velem sem,“ dörmögé Pál ur. „Az meglehet! Hanem hát nagyon terhedre lehetett egész életeden át az öreg aszszony, nemde. Marczi?“

„Isten mentsen! Ellenkezőleg, neki köszönhetem szerencsém; ő támogattott jó tanácsaival s az ő gazdag tapasztalatai nekem és nőmnek egész kin-

cesbánya valának, mikor még fiatalok voltunk. Mikor aztán jólétre vergődünk, iparkodtunk szeretettel meghálálni mindazt, a mit értünk tett s így most boldogan élünk együtt.“

Ekként beszélgetve eljutottak Békéscsalváig s itt Márton egy csinos házra mutatva, mondá:

„Az ott az én házam, ott szállok ki.“

A kocsi megállt a ház előtt s azonnal nyílt az ajtó és többen siettek a gazda üdvözlésére; elől jött egy kissé éltesb nő, Márton ur neje, mellette csinos kis leánya, utánok pedig egy szép termetű ifju karjára támaszkodva a nyolczvan éves nagymama. Mindnyájan örvendezve körülfogták, ölelgették Márton barátunkat s boldog csevegés között mentek be a házba.

Pál ur látta ezt s mikor kocsija már ismét utban volt, még egyszer visszatekintett a csinos, de szerény ház felé, áztán így dörmögött magában:

„Hm! Marczi barátom bizony nem sokra vitte a dolgát . . . nem hiába mondta ezelőtt harmincz évvel, hogy nem remél gazdagságot . . . persze . . . bolond volt egész életében . . . mindig másokra gondolt, másokért fáradozott; nem csoda, hogy csak épen annyit szerzett, a mennyiből csöndeskén megélhet. Bezzeg én nem voltam olyan bolond . . . mindig csak magamra gondoltam . . . de van is fényes kastélyom . . . Ámbár . . . tudja Isten, úgy látszik, mintha ez a Marczi mégis boldogabb volna, mint én . . . hogy szeretik, hogy körülfogták, ölelgették! Hogy örül-

tek egymásnak . . . Azén kastélyom meg milyen üres, mogorva . . . beteg vagyok s nem törődik velem senki . . . csak a cselédség jár körültem s azon töri fejét, hol és mit lopjon . . . Ah! én mégis boldogtalan vagyok! A fényes kastély helyett inkább a sirban szeretnék már nyugodni.“

AZ ESZTERHÁZY-KÉPTÁR.

(Képpel a 344—345. lapokon.)

ULAJDONKÉPEN ma már nem Eszterházy-képtár, hanem országos képcsarnok az igazi neve azon nagy műkincsnek, mely az akadémia palotájának pompás felső termeiben élénk táruul. Az utolsó órában, midőn a nagy kincs már-már utban volt külföldre, hogy soha többé ne lássuk, az ország megváltotta s nemzeti közkinccsé tette. — szerencsére, mert a mostani krachos időben aligha jutna reá pénzünk. Így azonban birjuk a ritka becsü képtárt, mely idővel — de csak boldogabb időben! — magvát fogja képezni a sugárton emelendő nagy országos képcsarnoknak.

Az Eszterházy-képtár rövid története ez. A nem igen régmúlt évtizedekben, midőn főuraink még javában kedvöket találták a külföldieskedésben, akadtak néhányan, kik nemesb szenvedélyeknek is hódoltak s így különösen kitűnt művészpártolása által a hercegi Eszterházy-család. A képtár, mely most országos kincsünk, több nemzedék gondos, költséges gyűjtéseinek eredménye s egyes darabjai oly drága művek, melyeket mai nap már alig is lehetne bármily áron megszerezni. A spanyol, olasz, mult századbeli német, a francia iskolák stb. remek példányokkal vannak képviselve; a legujabb korbéli festők

azonban már hiányzanak, s ezeket majd a létesítendő országos képcsarnok lesz hivatva pótolni.

A hatvanas évekig e képtár Bécsben volt, hol az Eszterházyak többi mágnásaink példájára állandóan laktak. Az abszolutismus által támasztott nemzeti visszahatás napjaiban az akkor még élt agg Eszterházy herczeg hazafias készséggel engedett a kívánságnak, hogy e nagy műkincs Budapestre lehoassék. És nehogy a rendkívüli terjedelmű képtár elhelyezése akadályul szolgáljon, az épen akkor épülő magyar tud. akadémiai palota második emelete egyenesen e képtár számára rendeztetett be s céljának mai napig meglehetősen meg is felelt. Hibája azonban, hogy kissé nagyon is magasan van, úgy hogy oda fölkapaszkodni fáradságba kerül; legfőbb baja azonban, hogy nem eléggé tűzbiztos és egy izben már a legnagyobb veszedelem környékezte.

A fővárosunkban levő közintézetek közül e képcsarnok talán a legnagyobb népszerűségnek örvend s épen nagy műbecse miatt nemcsak a jó falusiak, hanem az elkényeztetett fővárosiak is sűrűn látogatják.

De közületek bárki kerüljön a fővárosba, el ne mulasztátok e roppant műkincseket és elbájoló remekeket megnézni.

FRIS TOJÁS.

(Képpel a 348. l.)

Óh, szent Barnabás,
Mily nagy kodácsolás!
Viszhangzik a padlás.
Óh bizonyára nem más
Mint ui tojás,
Melyet a bóbítás
Rakott le máma
A szénába.

gyon
felé
deser
ugyn
nevez
tákor
magá
ahie
fekü
tam,
midő
be a
mara
egérk
magu
delm
szint
hoz,
dult
el, m
homo

A
(apró
sányi
Bernát,

A FARKAS VENDEGEI.

(Képpel a 352. lapon.)

MINAP egy állatkertben jártam s nagyon mulatságos jelenetet láttam. Már este felé járt az idő s egyik ketreczben csöndesen pihent egy délafrikai farkas, az ugynevezett földturó farkas, mely azért neveztetik úgy, mert a homokos pusztákon szeret tanyázni s a homokban tur magának nyughelyet; inkább is hasonlít a hienához, mint a mi farkasunkhoz.

Farkas barátunk tehát csöndesen feküdt s velem, ki a ketrecz előtt álltam, barátságos farkas szemét nézett, midőn egyszerre néhány egerke mászott be a ketreczbe s a farkastól maradt ételmaradványokon kezdett rágodni. Az egerkének nagyon otthonosan érezhették magukat, mert csöppet sem féltek a veszedelmes házigazdától; a farkas pedig szintén szokva lehetett e kis látogatókhoz, nem bántotta őket, meg sem mozdult a az egerkének csak akkor futottak el, mikor én végre megmozdultam s a homok ropogott lábaim alatt.

O L V A S Á S.

(Képpel a 341. l.)

„Édes anyám, tartsd a könyvet,
Ha te tartod, sokkal könnyebb.

Édes anyám, szépen kérlek,
Ha te olvassz, jobban értek.”

„Édes lányom, tartom neked
Szívesen a kis könyvedet.

Édes lányom, ha akarod
A könyvből majd én olvasok.

Hanem az uzsonnát aztán
Kire bízod, lusta kis lány?”

„Édes anyám, értelek —
Azt majd magam eszem meg!”

A 19. számban közölt betűtalányt (apróbb hiányokkal) megfejtették: Bor-sányi Elemér, Blantz Jenő, Pollák Adolf, Kálmán Bernát, Kauders Gyula, Weisz Henrik, Steiner

Lipót, Tomka Kálmán, Szeberényi Ilka, Toldy Viktoria, Bogzay Ilona és Malvin.

A rimés föladat megfejtése:

Kicsi halom, nagy határ
Folyóparton lovagvár.
Kiváló a harcban, bajban:
Hős nemzedék lakta hajdan.

Lezajlott a szüntelen
Harczi tusa, küzdelem.
Most a várnak büszke foka
Baglyok, denevérek laka.

Helyesen megfejtették még (csekély eltérésekkel): Fischer Etelka, Hill Antal és Irma, Shnetzer Miklós, Szeberényi Ilka, Blantz Jenő.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Fráter Emelka. Sok örömet a kis cziczákához! — **Szeberényi Ilka.** A lapp-család leírása szép értelemről és szorgalomról tanuskodik. — **Tomka Kálmán.** Örülök buzgalmadnak. — **Ács Albert.** Azt a te kis történetedet elég ha én olvasom el. Nyilvánosságra még nem való. — **Schuetzer Miklós.** A kezdő és végbetűket nem volt nehéz kitalálni. A közbeesőket kellett volna kikeresni, mint sok más kis pajtásod. Első kísérletnek azonban ez is elég. A másik már jobban ment. — **Tamáty József.** Lelkes soraid igen jólestek s tán kedvében járok édes szüleidnek, ha figyelmeztetem őket, hogy a megelőző hat kötet könyvárusi uton megszerezhető — **Fischer Etelka.** Távol attól hogy untatnál, kedvesen veszem szorgalmad és értelmed jeleit. — **László Imre.** A csikó története érdekes és várom a nyári jelentést; akkor tán kis képet is rajzoltatok hozzá. A betűtalány azonban nem sikerült, mert „Debreczen”-nek csak úgy szabad kiderülni, ha az egyes szavak végbetűit alulról fölfelé olvassuk. — **Sárközy Kázmér.** Hát a szavak hol maradnak? Pedig ez a földolog! — **Pollák Adolf.** A káposzta-történet régi. A magadét igyekezzél leírni s ne olyat, mit másoktól hallottál. — **Kocsy Irma és Emma.** Olyan jelenet, midőn a számról leesik Vad Laczi, már megjelent a „Kis Lap”-ban. — **Pillitz Ilona.** Mihelyt lesz, örömmel küldök neked is. — **Hönig Dezső.** A talányt szerénységből nem közölhetem. — **Schwarzl Gusztika.** Csak hogy ijedelem volt és nem veszedelem! — **Lórik Emma.** A hűséges jércze bánatát a kakas halála fölött magam is nevezetes vonásnak tartom. — **Közegvári Irén.** Neked is csak azt üzenem, amit föntebb Sárközy Irémnek. — **Varázséji G.** Alkalmilag. Egyébkint Salzburg nem Sóvár. Ugyanily alapon lehetne Reichenhall Duscsarnok.

